

Bất bình đẳng xã hội và thu nhập

Viết bởi Trần Thị Thanh Hoàng

Thứ 04, 09 Tháng 11 2011 20:23 - Lần cập nhật cuối: Thứ 05, 03 Tháng 12 2011 10:12

Kể từ cú sốc tăng giá năm 2008 cho đến nay, họ dường như nhanh chóng nghèo hơn so với chính mình vài năm về trước, và khoa học cách về chi tiêu, chất lượng cuộc sống so với những nhóm người thu nhập cao ngày càng lớn hơn.

Chi Hà, người giúp việc nhà, gặp người bạn họ hàng họ hàng bà chủ nhà tiên tháng. Chủ nhà cho mượn ngay, nhưng phải họ lý do, bởi chi đã làm giúp việc nhà này hơn năm năm nhưng chưa bao giờ mượn tiền.

Chồng chi cha y xe ô tô, ruồi bê nh mấy bữa phải vô bê nh việc, tiên chủ hàng ngày và tiên bê nh việc chi hết xoay xở nô. Cha y “sô” làm giúp việc theo giờ cho ba gia đình, thu nhập hàng tháng của chi khoa học hơn 3 triệu, tăng hơn 1 triệu so với hai năm trước, nhưng “không là gì so với vật giá gia tăng”.

Chồng chi còn thuê hơn, cha y xe ô tô Bến xe Miền Đông, hồi đó cũng hơn 3 triệu/tháng, nay chi còn khoa học hơn 2 triệu, cha tính tiên đô xăng. Anh kể hồi trước người đi xe nhiều, nay người cha y xe nhiều hơn người đi xe. Phân vì người ta đã chuyển sang dùng xe buýt cho rẻ, phân ngày càng nhiều sinh viên, người quê lên, hay thồ hộ thất nghiệp... gia nhập các công nhân cha y xe ô tô. Chi Hà phân bua, trước có gì vẫn còn tiên dành dụm, mấy năm nay vật giá cứ tăng hoài, tiền tiên cũng chi đầu sống, nên họ bê nh tiền là thiếu.

Không riêng gì công nhân và dân nhập cư khổ đốn vì lạm phát và vật giá gia tăng, mà những người đã có nhà cửa và thành phố như công nhân Hà, giáo viên, công nhân viên... ăn uống cũng trở nên khó khăn hơn rất nhiều. Nếu trước đây sống từng người một, kể từ cú sốc tăng giá năm 2008 cho đến nay, họ dường như nhanh chóng nghèo hơn so với chính mình vài năm về trước, và khoa học cách về chi tiêu, chất lượng cuộc sống so với những nhóm người thu nhập cao ngày càng lớn hơn. Không có đồng thu nhập, chi cần có biến cố, như mất việc làm hay bê nh tật, gia đình sẽ lập tức bị ảnh hưởng và trở nên dễ bị tổn thương.

Nội dung khoa học cách giàu-nghèo

Bất bình đẳng về thu nhập

Việt Nam: Báo cáo của Ngân hàng Thế giới

Tháng 11, 09 Tháng 11 2011 20:23 - Liên lạc với tác giả, 03 Tháng 12 2011 10:12

Qua số liệu thống kê (*), tình trạng phân hóa giàu nghèo thể hiện qua hệ số Gini ở Việt Nam có mức trung bình so với các nước trong khu vực. Tuy nhiên mức độ bất bình đẳng đã tăng dần theo các năm (hệ số Gini hiện là 0,46, còn hồi năm 1996 là 0,37). Tình trạng bất bình đẳng cũng được thể hiện qua các khía cạnh khác như mức thu nhập và chi tiêu hộ gia đình qua từng thời kỳ, theo năm nhóm thu nhập. Nếu năm 2002, hệ số cách biệt thu nhập mô tả nhân khẩu/tháng giữa nhóm 1 (nhóm 20% thu nhập thấp nhất) so với nhóm 5 (nhóm 20% thu nhập cao nhất) là 8,1 lần, và không thay đổi bao nhiêu đến năm 2006 (8,3) thì năm 2010 tỷ lệ này đã tăng lên 9,2.

Trong khi mức thu nhập vẫn đã chênh lệch theo hướng ngày càng tăng, thì nhóm thu nhập thấp lại có tốc độ tăng thu nhập chậm và ít hơn các nhóm khác. Tốc độ tăng thu nhập mô tả nhân khẩu/tháng của nhóm 1 từ năm 2002-2010 là gấp 3,4 lần, thấp hơn tốc độ tăng của nhóm 4 và 5 (3,9 đến 4 lần) trong cùng thời kỳ. Như vậy, cho dù thu nhập bình quân của hộ gia đình có tăng lên, sự gia tăng này không đồng đều và theo hướng làm cách biệt giàu-nghèo ngày càng tăng.

Mặt khác, mức chi cho giáo dục, thực phẩm vẫn chiếm tỷ trọng rất cao trong chi tiêu của nhóm nghèo nhất thu nhập thấp, đến 65,8% tổng mức chi tiêu của nhóm 1. Tỷ trọng này phản ánh chất lượng cuộc sống của người dân còn thấp và dễ bị tổn thương. Điều này đáng nhìn thấy qua sự khác biệt về mức chi tiêu cho các lĩnh vực khác, ngoài ăn uống, giữa các nhóm thu nhập là rất lớn. Thực tế, cách biệt về chi cho giáo dục giữa nhóm 20% thu nhập cao nhất và nhóm 20% thấp nhất là 6 lần, chi cho văn hóa giải trí gấp 123 lần.

Đáng chú ý, sự chênh lệch giàu nghèo giữa các vùng miền còn thể hiện rõ hơn. Theo thống kê, tỷ lệ hộ nghèo ở nông thôn là 17,4%, cao gấp 2,5 lần so với thành thị. Ngoài ra, các vùng miền núi tỷ lệ hộ nghèo còn rất cao so với các vùng miền khác: 39% ở Tây Bắc và 24% ở Đông Bắc và 22% ở Tây Nguyên.

Bất bình đẳng về chi tiêu

Các số liệu trên cũng hé lộ những hệ quả tất yếu của bất bình đẳng về thu nhập, đó là bất bình đẳng về mặt xã hội và đầu tư vào con người. Các hộ cho đầu tư vào học tập của các nhóm thu nhập thấp hơn gia đình, điều đó cũng có nghĩa là họ càng không có đủ kiến thức và kỹ năng để có thể tham gia vào thị trường lao động mang lại

Bất bình đẳng xã hội và thu nhập

Viết bài trên Thẻ Thanh Hóa

Thứ 7, 09 Tháng 11 2011 20:23 - Lần cập nhật cuối Thứ 7, 03 Tháng 12 2011 10:12

---

thu nhập cao hơn. Tuy nhiên, họ ít có cơ hội để phát triển về thể chất và tinh thần, thông qua chế độ dinh dưỡng tốt và các hoạt động thể thao gia đình, cũng làm giảm khả năng phát triển vốn con người của nhóm này.

Đó chính là dấu hiệu của bất bình đẳng xã hội, nhất là cơ hội phát triển vốn con người thông qua giáo dục. Báo chí thường ca ngợi những em học sinh nhà nghèo, những người khó học rất giỏi và thành đạt. Những hiện tượng ngược lại là con nhà nghèo thì đầu tư vào giáo dục thì ít hơn, với nhiều thách thức hơn và ít cơ hội hơn, đáng thì cũng dễ bỏ học hơn. Trong thực tế, những năm qua hiện tượng bỏ học của học sinh vùng nông thôn và miền núi, khi ô nhiễm khi âm ỉ, vẫn chôn vùi hệ thống.

Nó là nguyên nhân hay hệ quả của bất bình đẳng?

Các nghiên cứu trên thế giới cũng đã khẳng định mối liên quan qua lại chặt chẽ giữa bất bình đẳng xã hội và bất bình đẳng thu nhập. Bất bình đẳng thu nhập dẫn đến bất bình đẳng xã hội và làm hiệu quả vốn con người của toàn xã hội trở nên yếu đi. Và bất bình đẳng xã hội, ngược lại, cũng là nguyên nhân của bất bình đẳng về kinh tế và làm nó trở nên khó khăn quyết hơn.

Đâu là bên tranh phân phối xã hội?

Theo mô hình của đánh giá nhanh thành hiện tại mô hình xã hội của tỉnh An Giang, khi yêu cầu mô hình nhóm người dân thuộc mọi tầng lớp cùng đứng trên một vai trò xuất phát, và nếu ai tranh giành "cổ" cho mỗi câu hỏi về sự tham gia của họ vào các quyết định về kinh tế, xã hội của công đồng hay phân phối thực sự của nguồn lực địa phương... thì bước lên mô hình bên. Kết quả là những người bước nhiều lần lên rất cao là cán bộ lãnh đạo, rồi đến chủ doanh nghiệp, trí thức... Còn những người mãi đứng một chỗ vai trò xuất phát, chưa từng có bất cứ tiếng nói nào trong các quyết định công đồng, đó là người nghèo, người mắc nợ, người già, người không có đất, người ít học... Đó là mô hình công đồng nhỏ, cấp độ cao hơn và rõ ràng hơn, sự khác biệt về cơ hội và quy định giữa các tầng lớp xã hội sẽ là rõ ràng.

Các khảo sát, thống kê hàng năm có thể cho thấy sự chênh lệch về mô hình mức độ nào đó của các nhóm dân cư, với nhiều góc độ: thu nhập, chi tiêu, giáo dục, y tế... Tuy nhiên, vẫn

Bất bình đẳng xã hội và thu nhập

Viết bài trên Thời Thanh Hoàng

Thứ 7, 09 Tháng 11 2011 20:23 - Lần cập nhật cuối Thứ 7, 03 Tháng 12 2011 10:12

Chúng ta có những nghiên cứu khảo sát cho thấy rõ hơn mô hình bất bình đẳng xã hội về các tầng lớp xã hội. Ví dụ, các tầng lớp thu nhập cao nhất, hay thấp nhất, hay trung bình, họ là ai? Cái gì đã dẫn đến sự phân tầng đó? Uy tín và quyền lực trong xã hội của họ khác nhau như thế nào? Có những tham gia xã hội và những lợi ích của các nguồn lực của đất nước có công bằng giữa các tầng lớp xã hội không?

Chỉ khi nào làm rõ được những vấn đề đó, mới biết điều gì thực sự đang xảy ra bất bình đẳng xã hội, mới có thể tìm ra cách thu hẹp khoảng cách bất bình đẳng đó, đưa đến mô hình xã hội phát triển tiến bộ và bền vững hơn.

(*) Số liệu trong bài lấy từ khảo sát mức sống hộ dân ở năm 2010 của Tổng cục Thống kê

Link: <http://www.thesaigontimes.vn/Home/xahoi/doisong/62685/>